

Alueellisen työn suunnitelma vuosille 2020–2022

Museon nimi: HAM Helsingin taidemuseo

Laatimispäivämäärä: 16.1.2019

Liite 2

Alueellisen työn suunnitelma vuosille 2020-2022

Museolaista annetun esityksen (HE 194/2018) 8 §:n mukaan alueellisella vastuumuseolla tulee olla toimintaa ja palveluita koskeva alueellinen suunnitelma. Lain perusteluissa todetaan, että suunnitelmasta tulee käydä ilmi toimialueen rajaus, tehtävät ja työnjako alueen sisällä.

Lain 12 §:n mukaan museon tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle neljän vuoden välein selvitys suunnitelman toteutumisesta. Vastuumuseo ja Museovirasto neuvottelevat neljän vuoden välein seuraavaa nelisivuotiskautta koskevasta suunnitelmasta. Lain perusteluiden mukaan tehtävään käytettyjen henkilötyövuosien määrää seurataan vuosittaisen kustannuskyselyn kautta. Museoviraston johdolla neuvoteltavan suunnitelman tulee sisältää vastuutehtävän hoitoa koskevat tavoitteet, tarkennettu tehtäväkuvaus ja arvio käytettävistä resursseista.

Museolain (HE 194/2018) 7 § perusteella alueellisen vastuumuseon tehtävänä on toimialueellaan

- 1) toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta (*alueellinen taidemuseotehtävä*).

Museolle annettava vastuumuseotehtävä voi käsittää yhden tai useamman 7 §:ssä tarkoitetuista tehtäväkokonaisuuksista.

HAM Helsingin taidemuseon tehtävä käsittää *alueellinen taidemuseotehtävän* museon hakemukseen perustuen.

Museon toimialue kattaa: Uusimaa/Pääkaupunkiseutu/Helsinki.

[Ohje: Museo poistaa tekstistä ne tehtäväkokonaisuudet, joista se ei vastaa]

Toimialueen kuvaus ja toimintaympäristön muutos alueella

KUVAUS: Kuvataiteen tarjonnan ja palvelujen määrä Uusimaan alueella ja erityisesti pääkaupungin Helsingin alueella on runsas ja sen koottu kuvaaminen haasteellista, ehkä jopa mahdotonta. Taidemuseoiden tarjonnan osalta Uudenmaan alueen erityisluonne näkyy taidemuseoiden lukumäärässä:

Pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla on moninkertainen määrä taidemuseoita muihin maakuntiin verrattuna. HAM Helsingin taidemuseon lisäksi alueella toimii useita menestyneitä taidemuseoita ja Suomen suurimmat taidemuseotoimijat. Uusia taidemuseoita on avattu, viime vuonna avattu Amos Rex on tavoittanut runsaan yleisön. Näiden lisäksi pääkaupunkiseudulla on useita muita valtionosuutta saavia museoammatillisesti hoidettua taidemuseoita. Espoon modernin taiteen museon, Emma, on vahva toimija Uudenmaan taidemuseokentässä. Vantaalla on oma taidemuseo, Artsi. Helsingissä ovat myös mm. Didrichsenin ja Gyllenbergin taidemuseot sekä Espoossa Gallen-Kallelan museo. Lähialueella toimivat myös Järvenpään ja Keravan taidemuseot. Kaikki nämä taidemuseot ovat ammatillisesti toimivia taidemuseoita ja vahvoja kuvataiteen toimijoita alueella. Julkisen taiteen osalta Vantaa ja Espoo ovat merkittäviä toimijoita alueella. Uudenmaan alueella on useita prosenttirahakohteita, jotka eivät ole kaupunkien hallinnoimia (Esim. HUS, Aalto-yliopisto). Sekä Aalto-yliopistossa että Kuvataideakatemiassa on aloitettu julkisen taiteen erikoistumiskoulutus. Alueella toimii lisäksi useita yksityisiä julkisen taiteen koordinaattoreita. Suomen kuvataiteilijoista yli puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Keskeiset kuvataiteen järjestöt ovat sijoittuneet Helsinkiin. Yliopistot ja tutkimuslaitokset sekä korkeatasoinen tutkimustoiminta on keskittynyt huomattavissa määrin Uudellemaalle. Yliopistojen lisäksi Uudellamaalla sijaitsevat monet ammattikorkeakoulut, ammattioppilaitokset sekä monet osaamis-, teknologia- ja innovaatiokeskukset.

Alueellisen työn suunnitelma vuosille 2020–2022

Museon nimi: HAM Helsingin taidemuseo

Laatimispäivämäärä: 16.1.2019

Myös taiteen laitokset, kuten Taideyliopiston Kuvataideakatemia sekä Aalto yliopisto, ovat alueella. Museotoiminnan keskeiset organisaatiot, Kansallislageria ja Museovirasto toimivat aktiivisesti pääkaupungissa. MUUTOS: Näistä syistä Uudenmaan alueen toimialue on erityinen verrattuna muihin maakuntiin/toimialueisiin esimerkiksi alueellisen kuvataiteen saavutettavuuden edistämisen tai kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin asiantuntijana toimimisen alueella sekä dokumentoinnin tehtävissä. Toimialueen erityisyys vaatii alueellista taidemuseotehtävää hoitavalta taidemuseolta erilaista roolia verrattuna muihin vastaaviin toimijoihin. Helsinki sinänsä on jo toimialueena haasteellinen toiminnan volyymin vuoksi. Toimintaympäristön muutoksina kävijämäärien kasvu, Museokortin vaikutukset kävijöihin ja tuloihin, alueen kansainvälisen kuvataiteen tarjonnan kasvu Amos Rexin avautumisen myötä sekä alueen muun vapaa-ajan tarjonnan lisääntyminen (mm. Oodi), on vahvistanut taidemuseoiden tarvetta profiloitua niin näyttelyohjelmistojen kuin kokoelmapolitiikankin osalta. Julkinen taide on viime vuosina noussut laajan kiinnostuksen kohteeksi ja sen toimijoiden määrä on lisääntynyt alueella. Helsingin rakentamisen volyymi on kasvanut valtavasti, minkä seurauksena prosenttiperiaatteella toteutettavien taideteosten määrä on moninkertaistunut. Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistuksen myötä myös HAMin toimintaympäristö on muuttunut. HAM on osa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan Kulttuuripalvelukokonaisuutta. Helsingissä käyttöön otettu osallistava budjetointi on uudenlainen kaupunkilaisten osallistamisen malli, johon myös taidemuseo osallistuu. Lisäksi HAM Helsingin taidemuseo on aloittanut uutena toimintana Helsinki Biennaalin toteutuksen. Biennaali toteutetaan Vallisaareen vuonna 2020 ja se on osa Helsingin strategiaohjelmaa. Helsinki onkin nostanut kulttuurin vetovoimatekijäksi kaupunkistrategiassaan.

Alueelta nousevat tarpeet seuraavalle suunnittelukaudelle

Alueelta nousevat tarpeet liittyvät usein julkisen taiteen tuottamisen, konservoinnin ja ylläpidon kysymyksiin. HAM on ollut myös kysytty yhteistyökumppani yleisötyön hankkeissa ja moninaisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä. Asiantuntija-apua on myös pyydetty mm. sopimusasioissa. HAMin julkisen taiteen asiantuntemuksella on myös valtakunnallista kysyntää. Tulevana kautena HAM vahvistaa julkisen taiteen osaamista esimerkiksi tuottamalla sisällöt ja toteutuksen Helsinki Biennaaliin. Biennaali kansainvälisenä ja toistuvana kuvataidetahtumana tulee edistämään kuvataiteen ja erityisesti julkisen taiteen saavutettavuutta ja tunnettuutta alueella. Helsingin kaupunki suhtautuu myönteisesti julkisen taiteen ”Place making”- rooliin Helsingin tunnettuuden lisäämisessä ja kuvataidekaupunkiroolin vahvistamisessa, esimerkiksi matkailun suhteen. Biennaali sateenvarjona mahdollistaa laajan yhteistyön alueen taidemuseoiden ja muiden kuvataidetoimijoiden samanaikaisen toiminnan kanssa ja on jo herättänyt suurta kiinnostusta alueella. Biennaalin myötä/kautta etsitään myös uusia tapoja tuottaa julkisen taiteen teoksia alueille ja siten vahvistaa julkisen taiteen osaamista ja asiantuntijuutta. Uutena yleisöiltä ja kaupunkilaisilta tulleen painopisteenä on osallisuuden tarve ja toteuttamisen tavat. Tähän liittyviä toimintatapoja on HAMissa jo kehitetty, mm. yleisötyön hankkeissa, Jakomäki-projektissa, osallistavassa kouluhankkeessa ja niitä tullaan edelleen kehittämään muun muassa osallistavan budjetoinnin prosessissa. Helsingissä asukkaista kasvava määrä on vieraskielisiä. Kulttuurinen moninaisuus lisääntyy jatkuvasti. Kulttuurisen diversiteetin lisäksi erityisryhmien määrä on laaja. Kaikki tämä tulee ottaa huomioon taidemuseotoiminnassa. Ilmastonmuutokseen ja ympäristön kannalta kestävään toimintaan liittyvät kysymykset tulevat olemaan myös taidemuseotoiminnan keskeinen haaste.

Alueellisen toiminnan tavoitteet vuosille 2020–2022

[Ohje: Museo esittää alueellisiin tehtäviin liittyvät tavoitteet seuraavalle suunnitelmakaudelle. Tavoitteiden tulee vastata laissa esitettyihin alueellisiin tehtäviin sekä toimintaympäristön ja asiakkaiden tarpeisiin. Suunnitelman tulee koskea koko museon toiminta-alueella tarjottavia palveluita. Suunnitelmassa tulee tarkastella ensisijaisesti toimintaa

Alueellisen työn suunnitelma vuosille 2020–2022

Museon nimi: HAM Helsingin taidemuseo

Laatimispäivämäärä: 16.1.2019

ja palveluita, jotka ovat saatavilla myös vastuumuseon sijaintikaupungin tai -kunnan ulkopuolella.

Museon tulee kirjata tärkeimmät tavoitteet jokaiseen tehtäväkohtaan, joita se hoitaa alueelliseen vastuumuseoroolinsa liittyen].

Alueellinen taidemuseotehtävä

Kehittäminen ja verkostot

- Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa
- Julkisen taiteen ja kokoelmien asiantuntijana toimiminen (esimerkiksi prosenttiperiaatteen käytön ja taidenäyttelyiden asianmukaisten sopimus- ja korvauskäytäntöjen edistäminen)
- Alueellinen kokoelmapoliittinen yhteistyö

Palveluiden kuvaus:

YHTEISTYÖ ALUEEN TOIMIJOIDEN KANSSA: HAMin näyttelytoiminta, julkisen taiteen toiminta ja kokoelmatoiminta yhdessä tarjoavat mallin, jossa kaikki nämä osa-alueet kohtaavat ja vahvistavat toisiaan. HAMin asiantuntijuus vahvistuu ja laajenee tällä synergialla. HAMin toiminta on kaikilla näillä toiminta-alueilla kansainvälistä ja HAMilla on hyvät kansainväliset verkostot. HAMin uutena toimintamuotona on Helsinki Biennaali. Helsinki Biennaali on hyvä alusta alueen kuvataidetoimijoiden laajemmalle yhteistyölle. Monien eri toimijoiden samanaikainen ohjelmisto ja yhteistyö laajentaa tapahtumaa eri puolille kaupunkia. Kokonaisuus lisää Helsingin kiinnostavuutta kansainvälisenä kulttuurikohteena. Helsingin tulevan kuvataidebiennaalin valmisteluun liittyvät taide- ja tapahtumakentälle suunnatut luento- ja työpajasarjat ovat jo alkaneet HAMissa. Samalla on tutustuttu myös Helsinkiin rakentuvaan taidebiennaaliin. Biennaalin kuratoi HAM Helsingin taidemuseo. Biennaali sijoittuu Vallisaareen, mutta toiveena on, että samanaikaisesti alueella on runsaasti kuvataidetapahtumia, mahdollisesti yhteisen viestintäsateenvarjon alla. **JULKISEN TAITEEN JA KOKOELMIEN ASiantuntijana TOIMIMINEN:** HAMilla on vahva asiantuntijaorganisaatio ja tarjoaa asiantuntijapalveluita, kuten neuvontaa ja tapaamisia. HAMilla on ollut mahdollisuus myös kutsua kansainvälisiä asiantuntijoita näihin tapaamisiin. Alueen toimijat ovat aktiivisia toimijoita kuvataiteen kentällä. HAM voi toimia foorumina ajankohtaisissa taidemuseokenttää koskevissa kysymyksissä kuten: Osallistamisen ja moninaisuuden huomioon ottaminen sekä kokoelmapoliitikassa että yleisötyössä. Kaikkia koskevia tulevaisuuden haasteita, kuten ilmastonmuutos ja ympäristön kannalta kestävä toiminta käsitellään erityisesti Biennaalin kautta (Biennaalin ympäristöohjelma).

Tavoitteet suunnitelmakaudelle:

Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa. Kansainvälisten ja kotimaisten verkostojen vahvistaminen:

Yhteistyön lisääminen mm. Biennaalin kautta. Vahvistaa julkisen taiteen asiantuntijuutta alueella (myös valtakunnallisesti) seuraavilla osa-alueilla: Prosenttiperiaate, tilapäinen julkinen taide, tuottamisen prosessit, kuratointi, ylläpito ja korjaushankkeet. Kohteisiin sijoittaminen osana julkista taidetta. Julkisen taiteen koordinaatioryhmän perustaminen alueelle. Osallistamisen problematiikan pohtiminen ja hyvien käytäntöjen kehittäminen yhdessä toimijoiden kanssa. Moninaisuuden huomioonottaminen kokoelmapoliitikassa ja yleisötyössä. **Biennaalin kautta käsitellään ilmastonmuutosta ja kestävää kehitystä taidemuseotoiminnassa.** Ympäristön kannalta kestävä toimintatapojen kehittäminen yhdessä

Alueellisen työn suunnitelma vuosille 2020–2022

Museon nimi: HAM Helsingin taidemuseo

Laatimispäivämäärä: 16.1.2019

alueen toimijoiden kanssa Helsinki Biennaalin ympäristöohjelman mallia hyödyntäen. **Alueellinen kokoelmapoliittinen työ.**

Suunnitellut toimenpiteet ja toteutumisen seuranta:

Yhteistyön lisääminen Biennaalin toimiessa alustana. Kansainvälisten vieraiden ja luennoitsijoiden kutsuminen, tapaamisten ja luentojen järjestäminen. Hyvien käytäntöjen jakaminen yhteisissä tapaamisissa. Asiantuntijaneuvonta. Järjestetään foorumeita taidemuseokentän haasteiden käsittelemiseksi ja uusien toimintatapojen edistämiseksi. HAM on mukana monissa yhteistyöhankkeissa, joiden kautta se lisää omaa asiantuntemustaan mm. osallistamisesta, moninaisuudesta ja ympäristötietoisuudesta. Lisätään kokoelmapoliittista yhteistyötä esimerkiksi alueen julkisen taiteen hankkeiden tuntemuksen lisäämisessä. **Seuranta:** Helsinki biennaalin vaikuttavuuden mittaaminen/ raportointi.

Tieto ja digitalisaatio

- Kuvataiteen dokumentoinnin sekä tallentamisen edistäminen
- Taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamisen ja digitaalisen saatavuuden kehittäminen ja edistäminen
- Tietojärjestelmien alueellisen saatavuuden ja käytön edistäminen

Palveluiden kuvaus:

Visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista alueella tekee usea muu toimija, HAM vastaa tästä omien kokoelmiensa osalta (noin 10000 teosta). HAMilla on myös Suomen laajin julkisen taiteen verkkosivusto, tietopankki. HAMin veistosivusto kattaa koko Helsingin alueen.

Tavoitteet suunnitelmakaudelle:

Kuvataiteen dokumentoinnin sekä tallentamisen kehittäminen (julkisen taiteen tutkimuksen edistäminen)
Kuvataiteen saavutettavuuden edistäminen digitaalisin keinoin. Yleisöjen huomioiminen tiedon saavutettavuudessa.

Suunnitellut toimenpiteet ja toteutumisen seuranta:

Julkisen taiteen verkkosivujen kehittäminen. Digitaalisuuden hyödyntäminen ja applikaatiot esim. julkisen taiteen verkkosivusto, vr-mallinnokset. Digitaalisten sovellusten edistäminen. **Seuranta:** Biennaalin verkkosivustojen ja osumien määrät; Biennaalin kerrannaisvaikutukset (taloudelliset ja sisällölliset); Biennaalin vaikuttavuuden arvioinnit alueelle.

Alueelliset museopalvelut ja neuvonta

- Kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin palveluiden kehittäminen ja tarjoaminen alueen yleisöille ja yhteisöille
- Alueellisen kuvataiteen saavutettavuuden edistäminen
- Kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin asiantuntijana toimiminen alueella

Alueellisen työn suunnitelma vuosille 2020–2022

Museon nimi: HAM Helsingin taidemuseo

Laatimispäivämäärä: 16.1.2019

Palveluiden kuvaus:

HAM Helsingin taidemuseo tavoittaa toiminnallaan laajan museossa käyvän yleisön. Julkinen taide tavoittaa periaatteessa jokaisen kaupunkilaisen ja kaupungissa vierailijan. HAMin kokoelmistaan eri kohteisiin sijoitetut taideteokset ovat osa julkista taidetta. Julkinen ja sijoitettu taide käsittää yhteensä noin 3000 teosta. HAMin kansainvälinen näyttelytoiminta tarjoaa kaupunkilaisille korkeatasoisia elämyksiä, oppimisen mahdollisuuksia sekä osallistavaa yleisötyötä. Kansainvälinen näyttelytoiminta tuo korkeatasoisen lisän alueen kuvataidetarjontaan. HAMin näyttelytoiminta ja julkisen taiteen toiminnan synergia vahvistaa HAMin roolia alueen asiantuntijana molemmilla alueilla. Helsinki Biennaali tulee laajentamaan kuvataiteen yleisöpohjaa entisestään. Julkisen taiteen yksi osa ovat yhteisötaiteelliset projektit jotka osallistavat yleisöjä ja toisaalta luovat uusia yhteisöjä, erilaisten taiteen esille nostamien asioiden ympärille. Tällä toiminnalla on laaja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Yhteisölliset taidehankkeet voivat kyseenalaista vanhoja ajattelun tapoja, sysätä käyntiin muutoksia, sekä konkreettisia muutoksia että luoda uusia ajattelun tapoja. HAM Helsingin taidemuseo tarjoaa kaikkia neuvontapalveluitaan myös valtakunnallisesti.

Tavoitteet suunnitelmakaudelle:

Julkisen taiteen, näyttelyiden ja kokoelmien sisältöjen ja prosessien asiantuntijana toimiminen. Julkisen taiteen saavutettavuuden kehittäminen Helsinki Biennaalien 2020 ja 2022, asiakaspolun ja asiakaskokemuksen kehittämisen avulla. Monipuolisen kävijäkunnan tavoittaminen. Saavutettavuuden ja osallisuuden lisääminen. Tapahtumien ja tapahtumallisuuden kehittäminen on yhtenä tavoitteena. Tavoitteena on myös yleisötyön, yleisöprofiilien ja palvelupolkujen edistäminen. Helsinki Biennaalin kävijätavoite on 300 000 vuonna 2020. Lisäksi toivotaan, että Biennaali toimisi syynä matkustaa alueelle ja tutustua sen laajaan kuvataidetarjontaan.

Suunnitellut toimenpiteet ja toteutumisen seuranta:

HAM kehittää jatkuvasti kaikkia yleisölle suunnattuja palveluitaan, mm. yleisöpolkua ja kävijäprofiileja työkaluna käyttäen. HAM on mukana monissa erilaisissa yhteistyöhankkeissa, myös eri yhteisöjen kanssa. HAM järjestää keskustelufoorumeita ajankohtaisista asioista (prosenttiperiaate, tilapäinen julkinen taide, tuottamisen prosessit, kuratointi, ylläpito ja korjaushankkeet, osallistaminen ja moninaisuus aiheina).

Seuranta: Asiantuntija – ja verkostotapaamisten määrä ja osallistujien määrä, Neuvontakertojen määrä

Muu mahdollinen alueellinen tai valtakunnallinen asiantuntija- tai kehittämisvastuu

Palveluiden kuvaus:

Valtakunnallisesti tarjottavat julkisen taiteen asiantuntijapalvelut. Helsinki Biennaali.

Tavoitteet suunnitelmakaudelle:

Museo kirjaa tähän 1-3 tärkeintä tavoitetta suunnitelmakaudelle.

Suunnitellut toimenpiteet ja toteutumisen seuranta:

Museo kirjaa tähän keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä miten tavoitteiden toteutumista seurataan.

a) Alueellinen taidemuseotehtävä

Kehittäminen ja verkostot	Indikaattori	Arvio *
<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa - Julkisen taiteen ja kokoelmien asiantuntijana toimiminen - Alueellinen kokoelmapoliittinen yhteistyö 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehittämiseen ja verkostotoimintaan käytetty työaika (sis. esim. alueen museoiden ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön, julkisen taiteen ja kokoelmien asiantuntijana toimimisen, alueelliset strategiat ja ohjelmat sekä niihin liittyvän työryhmätyöskentelyn ja kehittämishankkeet) htv. 2. Koordinoiko museo alueellaan kokoelmapoliittista yhteistyötä? 	<p>2020</p> <p>1. 4 htv</p> <p>2. 0,5 htv</p> <p>2021</p> <p>1. 4 htv</p> <p>2. 0,5 htv</p> <p>2022</p> <p>1. 4 htv</p> <p>2. 0,5 htv</p>
Tieto ja digitalisaatio		
<ul style="list-style-type: none"> - Kuvataiteen dokumentoinnin sekä tallentamisen edistäminen - Taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamisen ja digitaalisen saatavuuden kehittäminen ja edistäminen - Tietojärjestelmien alueellisen saatavuuden ja käytön edistäminen 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Taiteen ja visuaalisen kulttuurin dokumentointiin, tallentamiseen ja digitaalisen saatavuuden kehittämiseen ja edistämiseen sekä tietojärjestelmien alueellisen saatavuuden ja käytön edistämiseen käytetty työaika htv. 4. Antaako museo tukea alueen muille toimijoille kokoelmanhallintajärjestelmien käyttöön liittyen? 	<p>2020</p> <p>3. 1 htv</p> <p>2021</p> <p>3. 1 htv</p> <p>2022</p> <p>3. 1 htv</p> <p>'4. ei</p>
Alueelliset museopalvelut ja neuvonta		
<ul style="list-style-type: none"> - Kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin palveluiden kehittäminen ja tarjoaminen alueen yleisöille ja yhteisöille - Alueen kuvataiteen saavutettavuuden edistäminen - Kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin asiantuntijana toimiminen alueella 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Alueellisiin museopalveluihin ja neuvontaan käytetty työaika (erit. palvelut joita museo tarjoaa oman kunnan ulkopuolella ja joilla se tavoittaa yleisöjä ja yhteisöjä toimialueellaan sekä esim. alueen kuvataiteeseen liittyvä neuvonta) htv. 6. Alueellisten palveluiden käyttäjämäärä 	<p>2020</p> <p>5. 3 htv</p> <p>6. kävijät 445 000 verkkokäyttäjät 500 000</p> <p>2021</p> <p>5. 3 htv</p> <p>6. kävijät 145 000, verkkokäyttäjät 320 000</p> <p>2022</p> <p>5. 3 htv</p> <p>6. kävijät 445 000 verkkokäyttäjät 500 000</p>

*Arviot täsmentyvät neuvotteluissa. Henkilötyövuosiarvio koskee vain alueellisen vastuumuseon tehtäviä hoitavia henkilöitä, joita on esitetty 8 htv.